

Výroční zpráva o činnosti Asociace waldorfských škol České republiky z. s. za období 1. 9. 2023 - 31. 8. 2024

I. Základní údaje

Název:	Asociace waldorfských škol České republiky z.s.
Sídlo:	Základní škola waldorfská, Butovická 228/9, 158 00 Praha – Jinonice
Představenstvo:	do 16. 2. 2024 - Mgr. Tomáš Jedlička, Ing. Tomáš Kuba, Mgr. Tomáš Petr, Mgr. Ondřej Ševčík, Mgr. Milena Vlčková od 17. 2. 2024 - Mgr. Milena Vlčková, Ing. Tomáš Kuba, Mgr. Tomáš Petr, Mgr. Magdaléna Vančatová, Mgr. Marie Neubauerová
Kontrolní komise:	Iva Jiříčková, Helena Kottová, Helena Kožušníková
IČO:	67362958
Kontakty:	e-mail: waldorf@seznam.cz web: www.waldorf.cz
Spisová značka:	L 8249 vedená u Městského soudu v Praze

II. Poslání a cíle Asociace waldorfských škol v ČR

Asociace waldorfských škol České republiky z. s. (dále jen Asociace) je dobrovolný profesní nepolitický spolek waldorfských škol, vycházejících z pedagogiky Rudolfa Steinera.

Posláním spolku je:

- 1) Prosazovat a hájit svobodu a pluralitu ve vzdělávání a dodržování práv dítěte, rodiče a učitele zaručených mezinárodními úmluvami.
- 2) Koordinovat práci waldorfských škol v České republice.
- 3) Prosazovat zájmy waldorfských škol zvláště v oblastech rovnoprávného legislativního zakotvení, vlastního vzdělávacího programu, financování škol a s nimi spojených školských zařízení i v otázkách pracovněprávních.
- 4) Zastupovat waldorfské školy ve společných zájmech směrem k veřejnosti a organizacím působícím v oblasti výchovy a vzdělávání v ČR i v zahraničí.
- 5) Zabezpečovat a vytvářet podmínky pro vzdělávání učitelů waldorfských škol a dalších zájemců o waldorfskou pedagogiku.
- 6) Podporovat a zajišťovat potřebnou publikační a vydavatelskou činnost.
- 7) Podporovat vznikající waldorfské školské iniciativy.
- 8) Pečovat o ochranu ochranných známek jmen „Waldorf“ a „Rudolf Steiner“.

III. Členové Asociace

Asociace zastupovala ve školním roce 2023/24 tyto členy:

Základní školy

- 8 samostatných obecních úplných základních waldorfských škol s ročníky 1-9 (v Brně, Ostravě – Mlýnici, Ostravě – Porubě, Pardubicích, Písku, Praze – Jinonicích, Příbrami, Semilech; z toho semilská škola spojuje základní a střední stupeň; příbramská škola spojuje MŠ, ZŠ, lyceum a střední odborné učiliště, ostravská Na Mlýnici spojuje MŠ a ZŠ, ostravská v Porubě spojuje ZŠ a lyceum)

- 1 úplnou obecní školu pracující ve společném subjektu s klasickou školou s ročníky 1-9 (waldorfské třídy), a to na Praze – Dědině
- 4 úplné soukromé waldorfské školy s ročníky 1-9 v Českých Budějovicích (o. p. s.), Olomouci (s. r. o.), Plzni (z., ú.), v Karlových Varech (o. p. s.) a v Třebušíně - nově (o. p. s.), z toho českobudějovická škola spojuje MŠ, ZŠ a SŠ; olomoucká škola spojuje MŠ a ZŠ, samostatně je SŠ; plzeňská spojuje ZŠ a SŠ a karlovarská MŠ a ZŠ.
- 4 rozvíjející se soukromé školy: v Chebu s ročníky 1-8; v Ratibořských Horách u Tábora (o.p.s.) s ročníky 1-7, v Litvínově s ročníky 1-7 a v Želechovicích u Zlína s ročníky 1-3.
- 2 začínající školy pracující ve společném subjektu s klasickou školou – a to v Liberci s ročníky 1-7 a v Kuchařovicích u Znojma s ročníky 1- 6.

Střední školy

- 4 úplné obecní waldorfské střední školy pracující podle vzdělávacího programu ‚Kombinované lyceum‘ - v Ostravě-Porubě, Praze, Semilech a Příbrami (zde v kombinaci se středním odborným učilištěm). V Praze jde o samostatný subjekt, v ostatních městech se jedná o stejný subjekt se základní školou.
- 1 začínající střední škola s 2. ročníkem v Brně (v rámci jednoho subjektu se ZŠ)
- 3 soukromé střední školy s ročníky 1-4 v Českých Budějovicích, s ročníky 1-3 v Olomouci a s ročníky 1-2 v Plzni

Speciální školy

- 1 speciální waldorfskou školu – ZŠ a SŠ waldorfská Praha-Opatov s ročníky 1–12 (včetně praktické školy dvouleté)

Seznam členů:

Waldorfská škola Brno – střední škola, základní škola a mateřská škola, příspěvková organizace
 Waldorfská škola České Budějovice - mateřská škola, základní škola a střední škola o. p. s.
 Waldorfská základní škola a mateřská škola Cheb
 Waldorfská základní škola a mateřská škola Wlaštovka Karlovy Vary o.p.s.
 Základní škola, Liberec, Kaplického 384, příspěvková organizace
 Svobodná základní škola, o.p.s.
 Základní škola a mateřská škola Jeřabinka
 Waldorfská střední škola Olomouc s.r.o.
 Waldorfská základní škola a mateřská škola Olomouc s.r.o.
 Waldorfská základní škola a mateřská škola Ostrava, příspěvková organizace
 Waldorfská základní škola a střední škola Ostrava – Poruba, příspěvková organizace
 Základní škola Waldorfská Pardubice
 Základní škola Svobodná a Mateřská škola Písek
 Waldorfská základní škola a střední škola Dobromysl z.ú.
 Základní škola Dědina
 Základní škola waldorfská, Praha 5 – Jinonice, Butovická 228/9, příspěvková organizace
 Základní škola a střední škola waldorfská (ZŠ a SŠW)
 Střední škola – Waldorfské lyceum
 Waldorfská škola Příbram – mateřská škola, základní škola a střední škola
 Waldorfská základní škola Mistra Jana
 Waldorfská základní a střední škola Semily, příspěvková organizace
 Waldorfská základní škola Jasan
 Základní škola a Mateřská škola Kuchařovice, příspěvková organizace

Členství v Asociaci bylo rozlišeno na členy základní (školy, jež splnily podmínky pro udělení známky „Waldorf“) a členy přidružené (iniciativy k založení školy, spolky rodičů, organizace podporující waldorfskou pedagogiku apod.)

Ve školním roce 2023/2024 navštěvovalo školy s waldorfskou výukou celkem 4601 žáků a studentů, z toho bylo 3757 žáků ZŠ (ve 183 třídách) a 827 studentů SŠ (ve 30 třídách) a 17 žáků praktické školy (ve 2 třídách). /údaje k 1.10.2023/

IV. Setkávání

V období od 1. 9. 2023 do 31. 8. 2024 se konalo 6 zasedání Rady Asociace waldorfských škol a několik setkání představenstva. Každou waldorfskou školu, resp. waldorfské třídy, zastupovali v Radě 1 - 2 zástupci.

Termíny jednání Rady Asociace

23. 9. 2023	Praha - Jinonice
14. 11. 2023	Praha - Dědina (Vlastina)
17. 1. 2024	on-line setkání
16. 2. 2024	Praha - Jinonice
3. 4. 2024	Pardubice
3. 5. 2024	Praha - Opatov

V tomto školním roce se dále konala **setkání vedoucích pracovníků škol**, kteří zde řešili problémy související s vedením školy, organizací a legislativou.

Termíny setkání:

30. 10. 2023	Pardubice
10. 1. 2024	České Budějovice
15. 5. 2024	Praha - Jinonice

Proběhla také **setkání zástupců rodičovských iniciativ**, kde rodiče koordinují možnou pomoc s organizační, legislativní apod.

Termíny setkání:

20. - 22. 10. 2023	Olomouc
--------------------	---------

V. Činnost Asociace

Činnost Asociace se tradičně soustředila na vzdělávání učitelů, publikační činnost, podporu škol a iniciativ, na společné akce, jednání s institucemi a další činnost.

Co stojí za zmínku:

Novinky ve světě českých waldorfských škol v období 2023/24, které je vhodné zmínit:

- spuštění webu www.waldorf.cz
- dokončena migrace sdíleného úložiště
- zaměstnání sekretářky AWŠ jako první krok profesionalizace

Níže jsou systematicky rozebrány jednotlivé oblasti činností Asociace:

a) **Vzdělávání učitelů**

- Asociace pořádá každoroční Interní setkání waldorfských učitelů. To se konalo v Olomouci 1.- 4. února 2024 s hlavním tématem Digitální svět.

- Ostatní vzdělávací akce byly pořádány jinými subjekty. Asociace uznává diplomy z tříletého víkendového vzdělávání seminářů subjektů (abecedně): Akademie sociálního umění TABOR, Akademie waldorfské pedagogiky, Waldorfský seminář Praha.

- Pod hlavičkou Akademie waldorfské pedagogiky probíhal od 7. července 2024 týdenní Letní kurz waldorfské pedagogiky v Semilech pro přípravu učitelů

- V říjnu 2023 se konal v Ostravě týdenní seminář pro středoškolské učitele jako součást patnáctiměsíčního mezinárodního projektu UPSWE na podporu spolupráce žáků a učitelů pod záštitou ECSWE.

- Koncem října 2023 proběhl v Ostravě za účasti NPI seminář „Digitální vzdělávání“ jako součást projektu HERMMES 2022 - 2025 (ECSWE). Tento projekt si klade za cíl poskytnout školám, jednotlivým učitelům a rodičům školení, a nasměrovat je na vhodný přístup mediální výchovy odpovídající věku dítěte.

- Jednotlivé školy pořádaly vlastní vzdělávací akce menšího formátu, nezřídka spojené s návštěvou mentorů školy.

b) Publikační činnost

Časopis Člověk a výchova

Časopis vychází od roku 1996 a věnuje se waldorfské pedagogice a souvisejícím tématům. Je vydáván ve čtvrtletním rytmu (rozsah jednoho čísla se pohybuje kolem 70 stran). Časopis informuje o dění ve waldorfských školách, nabízí inspiraci pro vyučování, mimoškolní činnosti a sebevzdělávání, zveřejňuje pedagogické přednášky, materiály, přináší recenze relevantní literatury, informace o plánovaných akcích apod.

Šéfredaktorkou časopisu je Radka Konířová, distribuci má na starosti Kateřina Palasová. Dalšími členy redakční rady byli Jitka Ferencová, Ondřej Ševčík a Tomáš Petr.

Kontakty:

Kontakt na redakci časopisu: redakce@waldorf.cz

Objednávky časopisu: objednavky@waldorf.cz

V období 1. 9. 2023 – 31. 8. 2024 vyšla čtyři čísla časopisu s těmito hlavními tématy (časopis je číslován podle kalendářního roku):

2023/3 Waldorfská pedagogika a zdraví dětí

2023/4 Střední waldorfské školy

2024/1 Přírodní vědy ve waldorfské škole

2024/2 Družina a školní klub

Literatura k waldorfské pedagogice

V roce 2023 vydala Asociace následující publikaci:

Duchovní život současnosti (kurz Ilkley) pod vedením Dušana Pleštila.

Další knihy, které jsou k dispozici (vydané Asociací):

Steiner, Rudolf: Výchova a vyučování na základě poznání člověka.

Steiner, Rudolf: Utváření vyučování na základě poznání člověka.

Steiner, Rudolf: Anthroposofie a pedagogika. Články z let 1919-1924.

Hübner, Edwin a kol.: Gawan 2.0. Vědomý vztah k médiím a waldorfská pedagogika.

Hübner, Edwin a kol.: Gawan 2.1. Průvodce rodičů po mediální džungli.

Boettger, Ch. a kol.: Mediální pedagogika na waldorfských školách. Kurikulum a technické vybavení.

Götte, W.M. a kol.: Vývojové úkoly a kompetence ve vzdělávacím plánu waldorfských škol.

c) *Spolupráce se školami a nově vznikajícími iniciativami*

Na setkáních Rady Asociace waldorfských škol či prostřednictvím e-mailu se asociaci představilo několik iniciativ k založení základní či střední školy, a to v Berouně, Praze-Žižkově, Trutnově, Českém Krumlově, resp. v Písku a Pardubicích (snahy o založení Lycea). Velké pozornosti se dostávalo založení waldorfské první třídy při ZŠ Cimburkova na Praze 3. Díky podpoře ZŠ na Opatově se tento záměr vydařil. Vizí je, aby se tato škola na Praze 3 s postupem let stala plně waldorfskou.

d) *Spolupráce s Asociací waldorfských mateřských škol*

Na květnové zasedání Představenstva AWŠ přijaly pozvání zástupkyně AWMŠ. Asociace se shodly na nutnosti spolupráce, a to především v oblasti RVP a digitálního vzdělávání. Vhodnou příležitostí ke společnému setkávání i práci budou také tzv. Interní setkání, konaná každoročně po pololetním vysvědčení.

e) *Revize RVP*

Díky aktivitě Tomáše Kuby a Mileny Vlčkové v oblasti revize rámcových vzdělávacích programů a jejich koordinační činnosti se Asociace zapojila do připomínkování jednotlivých fází přípravy tohoto dokumentu.

Zástupci Asociace sledovali diskusi o plánovaných úpravách Rámcového vzdělávacího programu, jednání Sdružení soukromých škol s ČŠI a s MŠMT.

Od jara 2024 se několik zástupců AWŠ postupně zapojilo do práce na samotné revizi RVP v roli členů pracovních skupin SKAV.

f) *Duhové divadlo, Olympiáda 5. tříd*

17. ročník Duhového divadla se uskutečnil 12. - 15. 6. 2024 v Písku. Na přehlídce přijelo přes 500 účinkujících z celkem 24 souborů základních a středních waldorfských škol z celé ČR. Mladí herci svá vystoupení předvedli nejen v Divadle Fráni Šrámka a Divadle Pod čarou, ale i v prostorách kina Portyč, které nabízí větší hlediště. Tak jako každý rok i letošní ročník měl své profesionální hosty. Těmi letošními byli již osvědčený divadelní soubor Studio dell'arte, herečka a dabérka Valérie Zawadská, která v Městské knihovně předčítala z Malého prince, Aleš Procházka, se kterým mohli účastníci besedovat o životě v prostředí herectví a dabingu, a v neposlední řadě také Justin Svoboda, herec a moderátor, který účastníkům představil kouzlo tzv. Storytellingu ve svém Vypravěčském jukeboxu aneb Příběhy na přání.

<https://zssvobodna.cz/duhove-divadlo/>

Olympiáda 5. tříd v řeckém stylu se pro vzrůstající počet účastníků konala rozdělena na tři skupiny. V každé z nich se do 150 pátáků z různých waldorfských škol setkala a utkalo v olympijských disciplínách, zahrálo a zarecitovalo Odysseova putování. Organizace se zhostily waldorfské školy v Pardubicích, Brně a Olomouci v termínu 16. – 18. 5. 2024. Velký dík za pomoc s konáním této akce patří skupině studentů Bothmerovy gymnastiky pod vedením Martina Cvrčka.

g) *WOW Day*

Žáci waldorfských škol se každoročně zapojují do mezinárodního charitativního projektu Waldorf One World Day (WOW-Day). Spolu s pedagogy zorganizují jednodenní benefiční společenskou akci pro děti, rodiče, přátele školy i veřejnost. Do projektu se v roce 2023 zapojily školy v Příbrami, Písku, Ostravě – Porubě, Praze – Dědině, Semilech a Brně. Asociace waldorfských škol vybrané finanční prostředky sesbírala a celkovou částku ve výši 40 594 Kč odeslala organizaci Freunde der Erziehungskunst Rudolf Steiner's, která celou akci zaštiťuje.

h) *Hodnoty a role Asociace v souvislosti s ochrannou známkou*

Asociace na výjezdním zasedání i později pracovala nad tématem role Asociace v hnutí waldorfských škol a nad hodnotami waldorfské pedagogiky. Výsledek této práce by měl být použit

pro jednání s Mezinárodním svazem waldorfských škol o udělení sublicece. Tento úkol dopracovat standardy waldorfské školy a ošetřit pravidla pro udělování a odebrání známky přetrvává do příštího období, konkrétně připravit návrhy:

- Sublicenční smlouvy a smlouvy mezi AWŠ a školami o poskytování známky
- Procesu odebrání známky (nutné doplnění dle požadavků Bundu)
- Standardů waldorfských škol (úprava stávajících charakteristik WŠ pro české podmínky)

i) Představenstvo a struktura Asociace

Představenstvo se scházelo na svých pravidelných schůzkách. Připravilo podklady k částečné profesionalizaci některých činností spolku, zorganizovalo volbu představenstva pro nové funkční období, Rada AWŠ jmenovala volební komisi.

Od února 2024 začala pro AWŠ pracovat na dohodu o provedení práce paní Jana Havlínová, jejíž pracovní náplň obsahuje zejména tyto činnosti:

- koordinace činnosti rady a představenstva – organizace schůzek a akcí, osobní účast na jednáních představenstva a rady AWŠ, zápisy
- příprava podkladů na jednání, příprava koncepčních materiálů
- administrativní práce, správa dokumentace spolku, archivování
- správa e-mailové komunikace (rozdělovník) a obsahu webových stránek
- správa databáze členů
- příprava podkladů pro účetnictví
- inventarizace
- zpracování výroční zprávy

Dne 16. 2. 2024 byli na zasedání Rady AWŠ zvoleni členové představenstva pro další funkční období tří let.

j) Reprezentace AWŠ na národní a mezinárodní úrovni

Asociaci waldorfských škol zastupovali v mezinárodních organizacích:

- Mgr. Dušan Pleštil, Ph.D. - v Haagský kruh – mezinárodní konference waldorfského hnutí
- Mgr. Břetislav Kožušník – Evropská rada waldorfských škol (ECSWE)
- Mgr. Kateřina Kozlová – mezinárodní sdružení pro waldorfskou pedagogiku ve střední a východní Evropě (IAO)

Tyto organizace napomáhají posilovat globální vědomí o úkolech waldorfské pedagogiky a jsou činné na mezinárodní úrovni.

Tomáš Kuba se zapojil do programu HERMMES pod záštitou ECSWE. Tento program se věnuje tématu digitálního vzdělávání a mediální výchovy.

V České republice je Asociace řádným členem SKAV (Stálá konference ve vzdělávání). V ní nás zastupoval Tomáš Kuba.

Práce ve Sdružení soukromých škol se aktivně účastnila Milena Vlčková.

Několik zástupců AWŠ byli aktivními členy pracovních skupin NPI.

Co nám schází:

Zde krátký přehled věcí, které se zatím nepodařilo dokončit a které nás asi nejvíce pálí (některé z nich přetrvávají):

- Dokončit jednání o ochranné známce
- Vydat Výchovu ke svobodě

* Při tvorbě strategie definovat prioritní úkoly a poté podrobněji rozpracovat kroky k jejich plnění – aktivizace a zapojení členů RAWŠ do pracovních skupin

* najít řešení pro větší odběr časopisu Člověk a výchova

* poskytnout podporu přidruženým členům AWŠ, aby se mohli stát členy základními

Nadále musíme usilovně pracovat:

* Připomínkování RVP

* účast při jednáních NPI

* podporovat vzdělávání waldorfských učitelů

VI. Hospodaření AWŠ

Popisované hospodářské období Asociace trvalo od 1. 9. 2023 do 31. 8. 2024. Účetním Asociace byla Ing. Barbora Mitrová

Členský příspěvek do Asociace v tomto období činil 300,- Kč na žáka.

Vybrané členské příspěvky a dary sloužily k financování činnosti Asociace.

Asociace uhradila členský příspěvek do SKAV ve výši 3 000,- Kč a do Evropské rady waldorfských škol ve výši 1,20 Euro na žáka, tedy 119 116,80 Kč.

Na vzdělávání eurythmie poskytla Asociace dar sdružení Eurythmea z. s. ve výši 50 000,- Kč.

Hlavní náklady se týkaly především vydávání časopisu a publikací, mzdových nákladů (DPP), poskytnutých členských příspěvků. Další významné náklady tvoří vedení účetnictví a administrativy.

Výnosy a náklady AWŠ ČR 2023/2024

Ke dni 31. 8. 2024, v celých tisících Kč

Výnosy celkem	2081
členské příspěvky	1380
dary	158
tržby	377
výnosové úroky	166
Náklady celkem	1523
spotřeba materiálu	85
prodané zboží	351
ostatní služby	677
změna stavu zásob a aktivace	-118
Cestovné	99
Náklady na reprezentaci	6
Mzdové náklady	212
Kursově ztráty	5
Dary	53
Příspěvek ECSWE	119
Daň z příjmů	34
Výsledek hospodaření po zdanění	558

VII. Ohlédnutí za rokem

Toto období není nutné hodnotit ani přehnaně optimisticky, ani opačně. Přineslo nové možnosti, některé věci se nově podařily, některé zdárně pokračovaly, jiné zůstaly odloženy. Asociace by měla dále pracovat na profesionalizaci a konečně posunout úkoly, které by neřešeny mohly postupně začít brzdit rozvoj waldorfského hnutí.

Sestavila Jana Havlínová

Tato výroční zpráva byla schválena Radou AWŠ 21. 3. 2025 v Praze-Jinonicích